

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
(обов'язковий)

I (бакалаврський) рівень вищої освіти
2020-2021 н.р.

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Викладач: доц. Ткачук Л.М.

Мова викладання: українська

Семестр – 5

Кредитів ЕКТС – 3

Лекцій – 27 год. (денна), 8 год (заочна)

Практичних – 18 год. (денна), 8 год (заочна)

Самостійна робота – 45 год. (денна), 74 год (заочна)

Вид контролю – іспит

Передумови для вивчення дисципліни – використання набутих результатів навчання під час вивчення компонент: Вступ до фаху, Економіка і фінанси підприємств.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних засад щодо стратегії підприємства та формування навичок управління стратегічними змінами.

Компетентності:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні:

Знати:

- сучасні вітчизняні і зарубіжні концепції підприємства;
- концепції, школи та підходи до стратегічного управління підприємством;
- основи стратегічного мислення в бізнесі;
- методи аналізу та прогнозування розвитку зовнішнього та внутрішнього середовища;

середовища;

- принципи формування цілей підприємства;
- моделі і методи розроблення та реалізації системи стратегій з урахування

обраної політики ведення бізнесу.

Вміти:

– здійснювати обґрунтоване стратегічне цілевстановлення для підприємства;

- проводити стратегічний аналіз та стратегічний синтез;
- визначати шлях ефективної реалізації розроблених стратегій.

Тематика

Змістовий модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Стратегічний менеджмент: сутність та особливості.

Система стратегічного управління: поняття, елементи та їх характеристика. Еволюція стратегічного управління. Види стратегічного управління. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Елементи системи стратегічного управління. Стадії процесу стратегічного управління.

Тема 2. Стратегії організації.

Поняття стратегії організації та стратегічного рішення. Класифікація стратегій організації. Стратегічний набір організації.

Тема 3. Визначення місії та цілей організації.

Місія, її зміст і роль в організації. Поняття та види цілей. Формулювання та взаємозв'язок стратегічних цілей підприємства.

Тема 4. Стратегічне планування в організації.

Основи розроблення стратегії: підходи, принципи, визначальні фактори. Мета та принципи стратегічного планування. Моделі стратегічного планування. Розроблення корпоративної (загальної стратегії). Розроблення ділової (бізнес-) стратегії. Розроблення функціональних і операційних стратегій. Вибір та оцінка стратегії.

Тема 5. Стратегічне управління на корпоративному рівні.

Матриця “зростання галузі/Частка ринку” (модель BCG). Матриця “привабливість галузі/позиція в конкуренції” (модель GE/McKinsey). Матриця спрямованої політики (модель Shell/DPM). Модель життєвого циклу бізнесу (матриця ADL/LC).

Тема 6. Генерація та аналіз стратегічних альтернатив на бізнес-рівні.

Модель "кривої досвіду". Модель "життєвого циклу попиту". Метод PIMS. Модель "товар - ринок". Ланцюжок цінностей М. Портера.

Тема 7. Організаційне забезпечення стратегічного управління і внесення змін до організаційних структур управління.

Підсистеми забезпечення стратегічного управління. Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного управління (ОЗСУ). Взаємозв'язок стратегії і структури. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу.

Тема 8. Фінансово-економічний механізм забезпечення стратегічного управління.

Роль фінансово-економічного забезпечення у стратегічному управлінні. Побудова фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління. Поточне та стратегічне бюджетування

Тема 9. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління.

Характеристика системи соціально-психологічного супроводження стратегічних змін. Організаційна культура в системі стратегічного управління. Стратегічний організаційний розвиток.

Тема 10. Управління реалізацією стратегії.

Роль та значення стадії реалізації в процесі стратегічного управління. Завдання керівництва в процесі реалізації стратегії. Зміни на стадії реалізації стратегії. Впровадження стратегічних змін в організації. Контроль реалізації стратегії.

Теми практичних занять

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Стратегічний менеджмент: сутність та особливості.

Тема 2. Стратегії організації.

Тема 3. Визначення місії та цілей організації.

Тема 4. Стратегічне планування в організації.

Тема 5. Стратегічне управління на корпоративному рівні.

Тема 6. Генерація та аналіз стратегічних альтернатив на бізнес-рівні.

Тема 7. Організаційне забезпечення стратегічного управління і внесення змін до організаційних структур управління.

Тема 8. Фінансово-економічний механізм забезпечення стратегічного управління.

Тема 9. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління.

Тема 10. Управління реалізацією стратегії.

Методи навчання та техніки, які будуть використовуватись

Основними методами навчання є:

- лекція-візуалізація;
- навчальна дискусія;
- презентація;
- спільні розробки;
- обговорення ситуаційного завдання;
- інтерактивні методи;
- консультації.

Індивідуальні завдання. Робочим навчальним планом передбачені контрольна робота (для здобувачів заочної форми навчання). Крім того, за рішенням кафедри здобувачі готують реферати з окремих тем курсу та доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та здобувачів ВНТУ.

Форми та методи контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань здобувачами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється систематичний поточний контроль знань, наприкінці вивчення курсу передбачається підсумковий контроль. Контроль знань здобувачів здійснюється на практичних заняттях. Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування та виконання практичних завдань. Модульний контроль організовано у формі тестових завдань. Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи робиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді. Підсумковий контроль передбачає складання іспиту.

Оцінювання результатів навчання

<i>Модуль 1</i>	
Практичні заняття:	
Тема 1 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 2 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 3 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 4 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 5 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 6 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 7 (усна доповідь, практ.завдання)	5

Тема 8 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 9 (усна доповідь, практ.завдання)	5
Тема 10 (усна доповідь, практ.завдання)	5
СРС №1 (усна доповідь)	5
Колоквіум 1 (тести)	20
Сума за модуль 1	75
Сума за семестр 75	
Іспит – 25	
Сума за семестр - 100	

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	A	90-100б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання стратегічного управління, сформовано необхідні практичні навички вирішувати професійні завдання розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів; усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний) «4»	добре «4+»	B	82-89б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; сформовано вміння викладати основні ідеї щодо стратегічного управління. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
	добре «4»	C	75-81б. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї щодо стратегічного управління, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно «3+»	D	64-74б. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень стратегічного управління; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
	задовільно «3»	E	60-63б. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.

I Низький «2»	«незадовільно з можливістю повторного складання «2»	FX	35-59б. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни «2»	F	0-34б. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	За нац. шкалою	Критерії оцінювання		
		Усна доповідь	Практичне завдання	Колоквіум (тести)
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	5 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	5 б.: виставляється при правильному та безпомилковому проведенні необхідних розрахунків з поясненням і коментуванням отриманих результатів	18-20 б.: 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструктивний) «4»	добре	3-4 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	3-4 б.: при правильному і безпомилковому розв'язанні задачі, але без пояснень до розрахунків, без посилань на певні формули чи методики, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	15-17 б.: 75-89% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно	1-2 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	1-2 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання формул або методик розв'язання відповідних задач	12-14 б.: 60-74% правильних відповідей

I Низький «2»	незадовільно	0 б.: за повну відсутність відповіді	0 б.: виставляється у випадку, якщо задача не розв'язана взагалі	0-11 б.: 0-59% правильних відповідей
---------------------	--------------	--------------------------------------	--	--------------------------------------

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів на екзамені

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	A	23-25 б.: Здобувач має глибокі і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати поняття, використовуючи наукову термінологію з дисципліни, вільно володіє понятійним апаратом сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науково-дослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.
III Достатній (конструктивний) «4»	добре «4+»	B	21-22 б.: Здобувач має ґрунтовні знання, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Знає про понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науково-дослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.
	добре «4»	C	19-20 б.: Здобувач має ґрунтовні знання, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Частково знає понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Не повністю вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науково-дослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно «3+»	D	17-18 б.: Здобувач знає основні теми курсу, виконує практичні завдання без помилок, але допускає неточності в формулюванні, понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Частково знає понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Не повністю вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання ситуацій.

	задовільно «3»	Е	15-16 б.: Здобувач знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Не здатен самостійно розв'язувати практичні задачі.
І Низький «2»	«незадовільно з можливістю повторного складання «2»	FX	9-14 б.: Здобувач має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, розкриття змісту основних процесів та понять відбувається на побутовому рівні. Практичні навички на рівні розпізнавання.
	«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни «2»	F	0-8 б.: здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність здобувачів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень здобувачів у ВНТУ» та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент» / Гевко О.Б., Шведа Н.М. – Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. – 152 с.
2. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління. Навч. посіб. 2ге вид.– К.: Центр учбової літератури, 2018. – 440 с
3. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. □ Х.: ХНАДУ, 2016. - 252 с.
Афанасьєв М.В. Стратегія підприємства: Навчально – методичний посібник / М.В. Афанасьєв, Г.О. Селезньова. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2017. – 272 с.
4. ННР дисципліни «Стратегічне управління» в системі JetIQ. Режим доступу:
https://iq.vntu.edu.ua/method/getfile.php?fname=55595.pdf&x=1&card_id=2472&id=55595
5. Он-лайн лекції (практичні) у вигляді відео зв'язку за допомогою корпоративного засобу Google Meet. Режим доступу:
<https://meet.google.com/fkd-uxog-vcf>
6. Гримблат С.О. Стратегія управління персоналом (взгляд из будущего в будущее) / С.О. Гримблат, М.В. Воронков. - К.: Ника-Центр, 2004. – 192 с.

7. Інноваційна діяльність: стимули і перешкоди: Монографія / Петрова Л.І., Шпильова Т.І., Сисоліна Н.П. За наук. Ред.. проф.. Петрової І.Л. – К.: Дорадо, 2018. – 320 с.
8. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Навчальний посібник/ О.І. Ковтун. - 2-ге вид., стереотип.. - Львів: Новий світ-2000, 2006. - 388 с.
9. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: практикум: Навчальний посібник / О.І.Ковтун. - Львів: «Новий Світ - 2000», 2009. - 308 с.
10. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доповн / Б.М. Мізюк. – Львів: Магнолія плюс, 2006. – 392 с.
11. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємства: Короткий курс лекцій/ В.Ф. Оберемчук. - К.: МАУП, 2015. - 128 с.
12. Порохня В.М., Стратегічне управління Навчальний посібник /В.М. Порохня, Т.О. Безземельна, Т.А. Кравченко – К.: ЦУЛ, 2012. - 224 с.
13. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник/ З.Є. Шершньова. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2018. - 699 с.

Графік навчання

Денна форма – 14.09.2020-15.01.2021.

Заочна форма – 26.09.2020-5.10.2020.

Два варіанти навчання для студентів денної та заочної форми навчання:

- у разі стабілізації епідеміологічної ситуації - змішаний режим навчання, що передбачає поєднання аудиторних та дистанційних занять;
- у разі збереження та загострення несприятливої епідемічної ситуації - організація навчання в дистанційній формі.

Для студентів денної форми навчання 1-ий тиждень лекційні заняття за дистанційною формою, 2-ий тиждень практичні аудиторно.

Розклад занять за посиланням:

https://iq.vntu.edu.ua/b04213/curriculum/c_list.php?view=t&teacher_id=1104